Gerard Westerweel neemt een video op voor de ZMF. Hij staat in de Weihoek tussen Poortvliet en Sint-Annaland. Als de waterstand in dat laag gelegen gebied verhoogd zou worden, kan er meer CO2 worden vastgehouden, een voorbeeld van een natuurlijke klimaatbuffer. Hij is één van de drie Thoolse ambassadeurs van de ZMF.

Tholenaren in de bres voor natuurlijke klimaatbuffers

’We kunnen de Weihoek gebruiken als natuurlijke spons om CO2 op te vangen’

Vijf Zeeuwen gaan bij gemeentes, politieke partijen en belangengroepen pleiten voor natuurlijke buffers tegen klimaatverandering. Drie van deze ambassadeurs van de Zeeuwse Milieufederatie (ZMF) komen uit Tholen. Die stevige Thoolse vertegenwoordiging komt door Gerard Westerweel, die al langer bij de ZMF vrijwilliger is. Een voorbeeld van zo’n natuurlijke buffer is het ophogen van het waterpeil in de laaggelegen Weihoek, waardoor er meer CO2 kan worden vastgehouden.

Bijna dagelijks is het klimaat en de strijd tegen de verandering ervan, in het nieuws. In alle tumult van klimaatverandering en de discussie erover zou men haast vergeten wat ook al weer het probleem is. CO2 zorgt ervoor dat we op aarde kunnen leven. Het zorgt er met andere gassen namelijk voor dat de warmte van de zon vast wordt gehouden. De gassen fungeren als het glas van een broeikas. Doordat de afgelopen decennia de CO2-uitstoot is toegenomen, warmt de aarde op. Dat heeft bijvoorbeeld de stijging van de zeespiegel als gevolg, net als droogte en meer weerextremen.
De effecten ervan vertalen zich op Tholen en Sint Philipsland in de stijging van de Oosterschelde aan de ene kant van de dijk en verzakking van het landschap aan de andere kant, vertelt Gerard Westerweel. Hij is samen met zijn stadsgenoot Louis Sauter en Rob van der Laan uit Strijenham en twee andere Zeeuwen ambassadeur natuurlijke klimaatbuffer voor de ZMF. „Ik heb er een beetje moeite mee om op de voorgrond te treden, maar goed. Ik ben al twee jaar vrijwillig beleidsmedewerker van de ZMF en ken Louis en Rob via de Natuurvereniging Tholen. We hebben een ombudsfunctie. Natuur- en milieuorganisaties zijn aangesloten, maar ook de sportvisserijvereniging en de energiecoöperatie Zeeuwind (van windpark Krammer, red). Als ambassadeurs klimaatbuffers gaan wij in gesprek met gemeenten en belangenorganisaties als ZLTO over hoe je het landschap klimaatrobuust kunt maken.”

Kunstwerk

Dat kan volgens Westerweel bijvoorbeeld in de Weihoek bij Poortvliet door het waterpeil in die toch al laag gelegen polder, te verhogen. „Dat werkt dan als een natuurlijke spons, we noemen dat carbon sink. Bij het veenlandschap van de Weihoek komt veel CO2 in de lucht. Het idee is dat we daar het waterpeil verhogen om meer CO2 vast te houden. Het hoeft echt niet onder water te worden gezet. Met een verhoogd peil van veertig centimeter hou je al veel meer vast. Met een klimaatbuffer kun je de natuur zijn werk laten doen. Dat is goedkoper dan een kunstwerk als een dijk of dam.”

Airco

Andere voorbeelden zijn het versterken van schorgebieden door schelpdierbanken en vegetatie aan te leggen. De klimaatambassadeurs noemen dat biobouwers. Misschien wel de makkelijkste klimaatbuffer is een boom. „Die werkt als een airco. Stenen houden warmte vast. Bij hittegolven overlijden er mensen door de warmte. Dat is niet voor niks. Met bomen kunnen we voor een hittereductie zorgen. Het aanplanten van bomen zijn van die dingen die in planvorming terug moeten komen.” Westerweel ziet daarin een probleem met de toekomstige woningbehoefte in Nederland. In nieuwbouwwijken is het groen vaak ver te zoeken. De tuinen zijn klein en lang niet iedereen kiest voor gras. „We hebben meer woningen nodig, maar willen ook dat die zo min mogelijk ruimte in beslag nemen. Het groen sneuvelt dan als eerste, maar dat hebben we nodig tegen klimaatverandering en om onze omgeving leefbaar te houden. Het is fijn dat we om de binnenstad van Tholen zo’n park hebben. Daar kun je de koelte opzoeken.”

Ik snap dat boeren vrezen voor dubbele dijkzones, maar het gaat om veiligheid voor iedereen

Droge voeten

In Zeeland zijn ook plannen om zogeheten dubbele dijkzones in te richten om ervoor te zorgen dat mensen ook tot in lengte van dagen droge voeten houden. Het idee is dat er direct achter de zeedijk een gebied wordt ingericht dat mag overlopen bij een hoge waterstand, als een extra verdedigingswerk tegen het water. Op de jaarvergadering van ZLTO-Tholen uitten boeren daar nog hun zorgen over. Ze zien hun landbouwgrond al afgesnoept worden.
Als voorvechter van het milieu beseft Westerweel dat hij wel eens gepositioneerd wordt als tegenpool van boeren, maar hij ziet het anders. „Ik snap best dat boeren vrezen dat er steeds minder landbouwgrond overblijft. Het gaat alleen ook om veiligheid en dat gaat iedereen aan. Met dubbele dijken gaat de landbouwgrond alleen niet verloren.” Westerweel ziet kansen voor de kweek van zeekraal of zoutbestendige aardappels. „De dijken overstromen echt niet elk jaar en het idee is dat het door de dubbele dijken niet in de dorpen loopt. We staan niet tegenover de landbouw. We moeten samen tot een oplossing komen.”
De zeespiegelstijging is ook een probleem voor de landbouw. Het zoute water in de grond komt daardoor steeds hoger te liggen. „Elk jaar zakt het land een centimeter en stijgt de zeepspiegel een centimeter. In 2100 hebben we dan echt een probleem. De Oosterscheldekering is maar berekend op veertig centimeter.” Bij het creëren van de dubbele dijkzones zal ZLTO een rol moeten spelen, denkt Westerweel. „De vereniging eigen huis kan ook niet voor zijn leden bepalen dat ze zonnepanelen op hun dak moeten leggen, maar het wel vragen.”

Niet drammen

Het vasthouden van zoetwater op Tholen wordt alleen maar belangrijker, ondanks de zoetwatervoorziening van het Volkerak-Zoommeer. De klimaatambassadeur denkt dat Thoolse boeren er rekening mee moeten houden dat ze ook daar geen beroep meer op kunnen doen. „Ik vraag me ook af of het op termijn zoet kan blijven”, zegt Westerweel. „Er is veel zoetwater nodig om alles wat zoet is, zoet te houden, maar de afvoer van de rivieren neemt af door de verzilting in het westen van Nederland.”
Westerweel en zijn collega-ambassadeurs zetten voor de komende periode een strategie uit. Het plan is om, wanneer het weer kan, bijeenkomsten te gaan houden met experts en belangengroepen. „We zijn in gesprek met politieke partijen, gemeenten. We drammen niet. Het zijn langdurige processen. We zouden op den duur consensus moeten hebben bij alle partijen en dan moet het nog geïmplementeerd worden. Dan zijn we echt wel tien jaar verder. De tijd gaat alleen dringen.”

Zijn plan was eigenlijk om er maar een jaar te blijven, maar het beviel Hans Vroegop wel bij Delta Glass in Tholen. Inmiddels werkt de Setallander veertig jaar bij het bedrijf dat kunststof ruiten en deuren produceert. Hans, in zijn vrije tijd toneelspeler, maakt graag een grapje op de werkvloer. „Iedereen kan er gelukkig goed tegen, want ik krijg ze terug.”

„Ik dacht nog waar moet ik over vertellen?”, zegt Hans aan het einde van het interview. „Maar als ik toneel speel wil ik ook geen tekst hebben. Ik heb wel wat in mijn hoofd, maar ik dreun niks op. De leukste dingen komen spontaan in me op. Improviseren, daar heb ik wel een talent voor.”
Hoewel al het werk zich afspeelt in de bedrijfshallen in de Deltaweg, voelt elke dag weer anders voor Hans. „Je hebt niet steeds dezelfde storing, dan weer een andere vrachtwagen die komt lossen. Bovendien sta je elk anderhalf uur bij een andere schakel in het productieproces.”
Na 32 jaar in de productie kwam er voor de jubilaris iets anders in het verschiet. Er werd een nieuwe afdeling opgericht. Daar was hij betrokken bij de ontwikkeling van een speciale coating om bijvoorbeeld koelvriesdeuren krasvrij te maken. De nieuwe lijn draaide zes jaar, maar het eindproduct werd door de ontwikkelkosten te duur en is daarom weer gestaakt. Hans ging weer terug in de ploegendiensten.
In die periode had de Setallander veel tijd voor zijn hobby: toneel spelen. Nu ligt dat weer op een iets lager pitje. „Ik word 61. De avond- en nachtdiensten hakken er meer in. Ik neem pillen omdat ik anders nog maar heel moeilijk in slaap kom. Als je op zaterdagochtend thuis komt en nog moet slapen dan is het weekend maar kort.”

Middeleeuwen

Hij begon in een tijd waarin nog veel meer met de hand ging. „1981, als je terugdenkt lijkt het soms op de middeleeuwen. Het voelt niet heel speciaal, maar misschien wel al je je bedenkt dat ik eigenlijk maar van plan was om een jaar te blijven.” Hij had toen nog wel zin in avonturen bij andere bedrijven wat verder weg. De voordelen van Delta Glass, toen nog Kyo Glass, wogen alleen zwaarder. „Je staat nooit in de file en je bent binnen een kwartiertje thuis. Dat is toch wel ideaal. Je werkt samen in de ploegen. Als ik nachtdienst heb, zie ik mijn vrouw maar weinig. Ik zie mijn collega’s soms meer. Met z’n zessen zorg je ervoor dat je productie haalt. Ik sta voor honderd procent achter mijn werk. Mensen die de kantjes er vanaf

Vijftien mille voor Alzheimer café’s

Vanwege corona kon de nieuwjaarsbijeenkomst van de provincie Zeeland dit jaar niet door gaan. Dat leverde een besparing van 15.000 euro op. SGP, CDA, VVD, CU en ProZeeland hebben gedeputeerde staten gevraagd het budget dat niet is uitgegeven aan deze bijeenkomst, te besteden aan een goed doel of organisatie die extra steun kan gebruiken als gevolg van corona en de daarmee samenhangende maatregelen. Het college heeft besloten om het budget beschikbaar te stellen aan informatie-, advies- en ontmoetingsplekken voor mensen met (beginnende) dementie, mantelzorgers en hun familie en vrienden, de zogenoemde Alzheimer Cafés en Odensehuizen in Zeeland. Tholen heeft ook zo’n Alzheimer treffpunt. De uitbraak van het coronavirus heeft grote invloed op onze samenleving. Dat geldt zeker ook voor mensen met (beginnende) dementie en hun naasten, zeggen gedeputeerde staten.